

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีปัญหาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่เริ่มเปลี่ยนจากความเป็นเด็กเข้าสู่วัยรุ่นหนุ่มสาว เป็นระยะที่ร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในวัยนี้เด็กวัยรุ่นจึงมีการปรับตัวทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น เด็กจึงมักรู้สึกสับสน บางครั้งเมื่อไม่สามารถปรับตัวได้ ทำให้รู้สึกว่าตนมีปัญหาและมักจะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่เบี่ยงเบนออกไป ปัญหาที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กวัยรุ่นก็คือ ปัญหาด้านบุคลิกภาพอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและการที่เริ่มความคิดความอ่านเป็นของตนเอง สังคมเริ่มคาดหวังมากขึ้นเด็กจึงมักสับสนในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับบทบาทและสถานภาพที่ถูกคาดหวังใหม่ ความพยายามนี้เองทำให้เด็กวัยรุ่นมักมีพฤติกรรมที่แปลก บางครั้งก็ขัดกับความคาดหวังของสังคม

Elizabeth B. Hurlock (1978) กล่าวสรุปถึงวัยรุ่นว่า “เป็นวัยที่ต้องการปรับตัวมาก จึงทำให้เป็นระยะที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจแก่บิดามารดา และผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู หากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาที่มีความขัดแย้งกัน เยาวชนไม่ได้รับความรักความเข้าใจจากบิดามารดาหรือการอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดมีปัญหา” (ปรารมณ นุชถาวร, 2532 : 3) ดังนั้น การปรับตัวของวัยรุ่นจึงเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะหากการปรับตัวของวัยรุ่นที่ไม่ประสบความสำเร็จ เขาจะกลายเป็นเด็กที่เกเร มีพฤติกรรมอันรพาล สร้างปัญหาต่างๆให้กับครอบครัว และโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โรงเรียน เมื่อเด็กมีปัญหาในการปรับตัวที่โรงเรียน เด็กเหล่านี้จะพัฒนาพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการผิดกฎหมายและแบบแผนของสังคมได้ง่าย เช่น การหลบหนีเรียนแล้วไปเที่ยวในสถานที่ที่ไม่สมควร จับกลุ่มมั่วสุม คี๋มสุรา เล่นการพนันสนุกเกอร์ และบิลเลียด เสพสิ่งเสพติด และการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งการประพฤติดังกล่าวนี้อาจนำไปสู่การกระทำผิดด้านอื่นได้ง่าย ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นตามมา

ปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในขณะนี้คือ ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน ซึ่งโดยทั่วไปมักเกิดจากนักเรียนที่เรียนสายอาชีพ หรือที่เรียกกันติดปากว่านักเรียน “อาชีวะศึกษา” ดังจะเห็นได้จากสถิติของการทะเลาะวิวาทที่รวบรวมโดยกองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ ประจำปี พ.ศ.2539 - กลางปี 2541 ดังนี้ ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 29 ครั้ง เป็นนักเรียนและนักศึกษาซึ่งเรียนอยู่ในสายอาชีวะศึกษา เป็นผู้ก่อเหตุทั้ง 29 ครั้ง ปี พ.ศ. 2540 จำนวน 24 ครั้ง เป็นนักเรียนและนักศึกษาซึ่งเรียนอยู่ในสายอาชีวะศึกษา เป็นผู้ก่อเหตุถึง 23 ครั้ง ปี พ.ศ. 2541 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 6 ครั้ง เป็นนักเรียนและนักศึกษาซึ่งเรียนอยู่ในสายอาชีวะศึกษาเป็นผู้ก่อเหตุทั้ง 6 ครั้ง ทั้งนี้ไม่นับรวมถึงเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้น แต่ไม่ได้รับแจ้งความที่สถานีตำรวจ จึงประมาณการได้ว่าเหตุการณ์ความขัดแย้งน่าจะมีจำนวนมากกว่านี้

การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะศึกษาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันบางแห่งเท่านั้น โรงเรียนอาชีวะศึกษาที่ดีก็มี โดยปกติจะมีเพียงโรงเรียนบางแห่ง ซึ่งมีเหตุทะเลาะวิวาทกันมาเป็นเวลานานแล้ว ส่วนมากมาจากเรื่องส่วนตัวแล้วลุกลามไปเป็นเรื่องสถาบัน เพราะมีการเอาพวกพ้องมาขัดแย้งด้วย จึงเป็นชนวนให้เกิดศึกศัตรูระหว่างสถาบันเด็กสองสถาบันอาฆาต และหาทางแก้แค้นกันในภายหลัง

กรณีการก่อเหตุทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหามากคือ การทะเลาะวิวาทระหว่างนักเรียนของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวายกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่สอนด้านวิชาชีพ ผลจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะศึกษาในแต่ละครั้งทำให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องถูกลูกหลงถึงขั้นเสียชีวิตและมีผู้บาดเจ็บ กรมอาชีวะศึกษาจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และพยายามหาทางแก้ไขหรือในด้านการบริหารจัดการและการลงโทษโรงเรียนที่เป็นชนวนให้เกิดปัญหา ผู้มีส่วนในการบริหารต้องรับผิดชอบร่วมกัน ไม่โยนปัญหาให้คนอื่น (วิสิทธิ์ คลังสิน, 2539: 5) แม้จะมีความพยายามในการแก้ปัญหานี้เพียงใดก็ตาม ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะศึกษาก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนเหล่านี้ต้องมาร่วมกิจกรรมกันหรือมีเหตุต้องพบกันในห้างสรรพสินค้า หรือที่ชุมชน โอกาสที่นักเรียนเหล่านี้จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทมักจะมีให้เห็นเป็นประจำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น เป็นผลเสียต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศโดยรวมด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาดังกล่าวถึงสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะว่ามีแรงจูงใจจากอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม และสังคม ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังมิได้มีการศึกษามากนัก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของค่านิยม และความเชื่อที่มีผลต่อการส่งเสริมการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษากระบวนการปลูกฝังค่านิยม และทัศนคติในระบบการดูแลน้องใหม่ที่มีผลต่อการส่งเสริมการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางในการสร้างค่านิยม และความเชื่อใหม่ที่ลดความขัดแย้งของนักเรียนอาชีวศึกษา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิเคราะห์สาเหตุทางสังคมวิทยาที่ส่งเสริมการยกพวกทำร้ายร่างกายกันของนักเรียนอาชีวะจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวาย และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ โดยเน้นปัจจัยแวดล้อมทางสังคม เช่น กระบวนการนำเข้าสู่วัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ ของสถาบันทั้งสอง ลักษณะค่านิยมและความเชื่อที่มีส่วนส่งเสริมการทะเลาะวิวาทของทั้งสองสถาบัน การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษานักเรียนอาชีวะชายจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวายจำนวน 50 ราย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพจำนวน 150 ราย รวมทั้งหมด 200 ราย โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เจาะลึกกรณีศึกษา และสังเกตการณ์พฤติกรรมของนักเรียนที่มีสถิติการก่อเหตุวิวาทสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวายจำนวน 2 ราย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำนวน 8 ราย รวมทั้งสิ้น 10 ราย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงระบบค่านิยม และความเชื่อที่มีส่วนส่งเสริมการยกพวกทำร้ายร่างกายกันของนักเรียนอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวาย
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติต่อการยกพวกตีกันของนักเรียนอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวาย

3. ทำให้สามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางมาตรการป้องกัน แก้ไข สาเหตุที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มยกพวกทำร้ายซึ่งกันและกันของนักเรียนอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตอุเทนถวายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน